

Milé kolegyně, milí kolegové,

listopad bývá tradičně nabitý předpověďmi vývoje ekonomiky do konce roku a na rok nadcházející. Ani Česká bankovní asociace v tomto nezaostává. Přední ekonomové členských bank, kteří jsou zastoupeni v prognostickém panelu, zveřejnili minulý týden svá expertní očekávání. A ač jsou některé prognózy mírně optimističtější než před čtvrt rokem, stále je jisté, že nás i příští rok čeká nelehké období.

Přála bych si, abychom si nepříznivým ekonomickým počasím nenechali zkazit náladu. Nic přece netrvá věčně a klasik říká, že když chceme duhu, musíme se s deštěm prostě smířit. S tímto vědomím, prosím, čtěte i náš aktuální newsletter.

Monika Zahálková, výkonná ředitelka

Aktuálně

Tři čtvrtiny Čechů očekávají pomoc s financováním bydlení od státu

Sedm z deseti Čechů se obává rostoucích nákladů na bydlení. Největší strach přitom mají z růstu cen u energií (93 %), potravin a spotřebního zboží (92 %) a pohonných hmot (81 %). Vyplynulo to [z výzkumu](#) agentury Ipsos realizovaného pro Asociaci českých stavebních spořitelů zaměřeného zejména na téma bydlení a jeho financování.

Lidé proto očekávají pomoc od státu. Tři čtvrtiny souhlasí, že by stát měl v následujících letech pomáhat domácnostem s financováním bydlení, a to různými způsoby. U financování nového bydlení zejména zastropováním sazeb na hypotékách, zvýšením dostupnosti sociálního bydlení a podporou výstavby nových bytů. U stávajícího bydlení Češi očekávají podporu od státu zejména v zastropování cen energií a poskytnutí příspěvku na

bydlení a na energie.

Jednou z možných forem podpory financování bydlení je i stavební spoření, které v současné době využívá třetina populace, další třetina populace ho využívala v minulosti. 7 z 10 Čechů proto souhlasí s tím, že by měla být zachována státní podpora stavebního spoření ve výši až 2000 Kč za rok. O tom, že by zrušení stavebního spoření a s ním spojené státní podpory přineslo významné úspory státního rozpočtu, je přesvědčena pouze třetina populace (32 %).

Nejčastějším účelem, ke kterému lidé prostředky ze stavebního spoření využili nebo plánují využít, je řešení bydlení. 6 z 10 lidí, kteří stavební spoření již ukončili, získané prostředky využilo na nákup či rekonstrukci nemovitosti nebo pořízení vybavení domácnosti. Asi desetina stavebního spoření využila jako finanční rezervu, necelá desetina jako spoření pro děti.

Průměrná sazba hypoték je nejvyšší za 20 let

Banky a stavební spořitelny poskytly v říjnu stejně jako v září hypoteční úvěry v objemu mírně převyšujícím 7 mld. Kč. Meziměsíčně tak objem poskytnutých hypoték vesměs stagnoval po třech měsících silných dvouciferných poklesů. V meziročním srovnání pokles objemu poskytnutých hypoték setrval na 80 %. Úroková sazba u skutečně nových hypoték bez refinancování v říjnu dále mírně vzrostla, a to z 5,83 na 5,86 %. Průměrná sazba patří k nejvyšším za 20 let. Vyplynulo to z [dat ČBA Hypomonitoru](#), který zachycuje data všech tuzemských bank a stavebních spořitelien poskytujících hypoteční úvěry.

Zdražování v Česku zpomalilo

Meziroční inflace v říjnu poklesla na 15,1 % ze zářijových 18 %. Hlavní příčinou jsou vládní opatření, tj. úsporný energetický tarif a odpuštění poplatku za obnovitelné zdroje. Nejvýraznějším proinflačním faktorem byly potraviny. Ty zrychlily meziměsíčně o 3,3 % a jejich meziroční dynamika přidala z 22 % na 26 %. Dále ve směru vyšší inflace působily ceny telefonických služeb a ceny ve stravování. Naopak ve směru nižší inflace působil kromě cen elektřiny také vývoj položky imputovaného nájemného. Pokud se týká výhledu na příští rok, trh předpokládá, že za celý rok 2023 se bude inflace stále pohybovat kolem 10% hranice a tímto směrem byly revidovány odhady jak ČNB, tak ministerstva financí. [Více v komentáři](#) Jakuba Seidlera, hlavního ekonoma ČBA. K odběrům komentářů se můžete přihlásit [zde](#).

Podíl problematických bankovních úvěrů v září přestal klesat

Podíl nevykonných úvěrů přestal v září klesat. U hypoték se sice proti srpnu nepatrně snížil, a to o 0,01 procentního bodu na rekordní minimum 0,58 %, u spotřebitelských úvěrů ale stoupl mírně o 0,02 bodu na 3,99 %, u podniků vzrostl o 0,05 bodu na 3,33 %. [Více v komentáři](#) Miroslava [Zámečníka](#), hlavního poradce ČBA.

Průmyslová výroba v Česku v září meziročně stoupla

[Zářijová průmyslová produkce zrychlila meziroční růst](#) na 8,3 % a skončila tak mírně nad očekáváním trhu, který předpokládal obdobnou meziroční dynamiku jako v srpnu ve výši 7,2 %. Stejně jako v předešlém měsíci je však meziroční růst tažen především nízkou srovnávací základnou z minulého roku, kdy průmyslová výroba a zejména výroba automobilů citelně poklesla následkem mimořádných odstávek z titulu nedostatků potřebných dílů. Bez tohoto efektu by tuzemský průmysl již lehce meziročně klesal. Předstihové ukazatele stále jasněji naznačují, že průmysl zpomaluje vzhledem k poklesu zahraniční poptávky a růstu nákladů za energie. Za celý letošní rok tak bude průmysl patrně jen stagnovat, od ledna do září prozatím vzrostl o 1,5 %.

Z legislativy

§

Připravuje se zpřísnění zákona proti praní špinavých peněz

Ministerstvo financí chce zpřísnit zákon proti praní špinavých peněz. [Navrhovaná novela](#) by rozšířila počet subjektů, které prověřují klienty kvůli možné legalizaci peněz z trestné činnosti. Nově by klienty museli prověřovat i insolvenční správci a provozovatelé online loterií nebo obchodníci s drahými kovy. Novela také zvyšuje horní hranici pokuty pro jednotlivce, kteří zavinili neprovedení kontroly ze strany instituce, která zákonu podléhá. Dosavadní maximální pokuta byla 100.000 korun, nová horní hranice pokuty by měla být deset

milionů korun. [Novelu](#) zákona rozeslalo ministerstvo financí do mezirezortního připomínkového řízení.

Finanční vzdělávání

Firmy a lidé po roce 2020: Před jakými výzvami stojí HR šéfové v novém normálu?

Na půdě České bankovní asociace se potkali šéfové oddělení lidských zdrojů členských bank a dalších významných firem. Společně s Monikou Zahálkovou, výkonnou ředitelkou ČBA, Petrem Skondrojanisem, konzultantem v oblasti Human Relations, a Davidem Pavlíkem, technologickým ředitelem ve společnosti ShipMonk, účastníci probrali aktuální a palčivé otázky, které tíží HR svět. Ty se vztahovaly k fungování týmů po roce 2020, kdy celý svět zachvátila celosvětová pandemie. Diskutovalo se tak například to, jestli a v jakém režimu se zaměstnanci firem vrátili zpět do kanceláří, jak se firmy staví k práci z domova, jakým způsobem se dá práce kolegů z domova měřit, anebo jak se motivují týmy, které se osobně nepotkávají. Setkání HR ředitelů na půdě ČBA je součástí platformy pravidelného setkávání profesionálů napříč bankovním sektorem a představitelů dalších komerčních subjektů.

Téma

Listopad 2022: Tuzemská ekonomika směřuje do mírné recese, v příštím roce bude hrubý domácí produkt jen stagnovat. Inlace bude klesat pomaleji a za rok 2023 se bude pohybovat kolem 10 %

Hlavní ekonomové bank zastoupení v prognostickém panelu České bankovní asociace nepatrně zvýšili odhad růstu tuzemské ekonomiky pro letošní rok na 2,5 %. Důvodem je zejména dosavadní příznivější vývoj ekonomiky oproti předpokladům ze srpna. V druhé polovině roku tuzemská ekonomika vstoupí do recese, kde setrvá i začátkem příštího roku. Růst pro rok 2023 byl proto snížen z 1 % na 0,2 %. Rizika prognózy však zůstávají výrazná kvůli pokračujícímu válečnému konfliktu a vývoji na energetickém trhu. Inlace byla zejména pro příští rok přehodnocena směrem nahoru, za čímž stojí hlavně vývoj na trhu s energiemi. V příštím roce prognóza předpokládá inflaci ve výši téměř 10 %, na konci roku pak již kolem 5 %.

Výrazná ekonomická nejistota přetrvává, řada ekonomik směřuje do recese

Světová ekonomika je stále výrazně ovlivněna zahájením ruské válečné agrese na Ukrajině a navazující energetickou krizí, která bude citelně doléhat na evropské firmy i domácnosti. Čínská ekonomika se pak stále potýká s problémy s pandemií a politika nulové tolerance covidu tak stále komplikuje situaci v dodavatelských řetězcích. Globální hospodářství proto zpomaluje a řada ekonomik se podle vpředhledících ukazatelů přesouvá do recese, a to ve světle kulminujících inflačních tlaků, které hlavní centrální banky doprovází utahováním měnových podmínek. Překlenutí nadcházející zimy tak bude ve světle přítomných rizik složité, z pohledu ekonomické

aktivity však bude příští rok obtížnější než ten letošní.

Tuzemská ekonomika vstupuje do recese

Růst tuzemské ekonomiky pro letošní rok nová prognóza ČBA jen nepatrně zvýšila směrem k 2,5 %, za čímž stojí především menší než očekávaný propad ekonomiky ve třetím čtvrtletí. Navzdory mimořádné nejistotě spojené s válečným konfliktem a skokovým růstem cen energií si tak tuzemská ekonomika vedla nad očekávání. Ve třetím čtvrtletí již dle konsensu mírně poklesla o 0,4 %, nicméně srpnová prognóza předpokládala nepatrně silnější pokles. Ten dle aktuální prognózy přijde i v posledním čtvrtletí letošního roku, a to o 0,6 %, a bude pokračovat i v prvním čtvrtletí příštího roku. Tuzemská ekonomika tak vstoupí do relativně mírné recese trvající po dobu tří čtvrtletí. Od druhého čtvrtletí příštího roku by měla ekonomika již mírně růst. Z meziročního pohledu však bude v příštím roce zhruba jen stagnovat. Dosažení předpandemické úrovně HDP se tak odsouvá až na poslední čtvrtletí roku 2023, zatímco většina Evropských zemí již této úrovně dosáhla.

Reálné mzdy letos citelně poklesnou, mírný pokles však čekáme i v příštím roce

Navzdory zpomalování ekonomiky a výrazné nejistotě zůstává trh práce nadále odolný a míra nezaměstnanosti nejnižší v zemích EU. Ačkoli poslední data z úřadu práce naznačují, že k mírnému ochlazení na trhu práce již dochází, celkově podíl nezaměstnaných osob za celý letošní rok nepřekročí hodnotu 3,5 % a bude tak jen nepatrně vyšší, než byl v roce 2018. Citelnější zhoršení na trhu práce prognóza nepředpokládá ani přes očekávaný příchod recese, podíl nezaměstnaných osob by sice měl v příštím roce mírně vzrůst, stále však zůstane pod 4% hranicí a bude nižší, než byl v roce 2017. Průměrné mzdy by měly v letošním roce růst kolem 7 %, což dosvědčují i daňové příjmy státu a mzdová dynamika v průmyslu.

Inflace se letos přiblíží 20% hranici, příští rok bude klesat, ale pomaleji, než se čekalo v srpnu

Z důvodu vládních opatření bude vývoj inflace letošního roku rozkolísaný, jelikož se do ní bude propisovat zavedení úsporného balíčku či zavedení

stropů pro ceny elektřiny a plynu. Na konci roku by se inflace měla pohybovat mírně pod hranicí 20 %. Za celý letošní rok dosáhne 15,7 %, průměrná inflace pro rok 2024 je očekávaná ve výši 3,6 %, na konci roku pak 3 %.

Sazby ČNB dosáhly vrcholu, v příštím roce mírně poklesnou

Česká národní banka ponechala na svém listopadovém měnovém jednání úrokové sazby bez změny a nová prognóza ČBA na rozdíl od té srpnové již další zvýšení sazeb nepředpokládá. Vzhledem k proinflačnímu vývoji však zůstanou vysoké úrokové sazby po delší dobu. Prognóza očekává mírné snížení základní sazby ČNB v druhé polovině příštího roku, půjde však jen o relativně mírné snížení a na konci roku vidíme její hodnotu ve výši 5,75 %. Na konci roku 2024 pak prognóza čeká hlavní úrokovou sazbu ve výši 3,5 %.

Kurz koruny by měl zůstat v příštích dvou letech mírně pod hranicí 25 Kč za euro.

Konsolidace veřejných financí nebude z důvodu mimořádných okolností příliš rychlá

Deficit hospodaření státu pro letošní rok odhaduje prognóza ČBA na 4,9 % HDP, což je obdobná hodnota jako v srpnové prognóze. Schopnost konsolidovat veřejné finance se tak v letošním roce citelně zhoršila následkem nepříznivých důsledků války na Ukrajině. Podíl zadlužení vůči HDP se však navzdory vysokým deficitům zvyšuje vzhledem k inflaci relativně mírně a v příštím roce dosáhne 44 %.

Ukazatel	2021	2022	2023	2024
	(skutečnost)	(prognóza)	(prognóza)	(prognóza)
Růst reálného HDP (%)	3,5	2,5	0,2	2,9
Růst spotřeby domácností (%)	4,0	0,6	-0,5	2,5
Růst vládní spotřeby (%)	1,5	0,7	1,5	1,5
Růst investic (bez zásob, %)	0,6	5,3	1,0	3,4
Růst vývozu (%)	6,8	2,4	1,0	5,0
Růst dovozu (%)	13,2	3,7	0,1	4,4
Míra inflace: CPI (%) průměr	3,8	15,7	9,7	3,6
Míra inflace: CPI (%) konec roku	6,6	18,1	5,2	3,0
Podíl nezaměstnaných osob (MPSV): průměr (%)	3,8	3,5	3,9	3,7
Průměrná nominální mzda (růst v %)	4,7	7,2	7,4	5,4
Průměrná reálná mzda (%)	0,9	-8,5	-2,3	1,8
Vládní deficit/přebytek (% HDP)	-5,9	-4,9	-4,1	-3,3
Vládní dluh (% HDP)	42,0	43,3	44,0	44,7
Základní sazba ČNB 2T REPO (%): konec období	3,75	7,00	5,75	3,50
3M-PRIBOR (%): průměr	1,13	6,30	6,83	4,34
Výnos 10letého vládního dluhopisu (%): průměr	2,00	4,50	4,85	4,00
Základní sazba ECB (%): konec období	0,00	2,50	3,00	2,88
Kurz CZK/EUR: průměr	25,67	24,60	24,79	24,50
Kurz CZK/EUR: konec roku	24,89	24,60	24,63	24,50
Růst reálného HDP v eurozóně (%)	5,2	3,0	0,2	1,8
Ceny ropy (USD za barel): brent průměr	71	101	92	81
Růst bankovních úvěrů klientských (%)	5,4	4,3	4,1	4,8
Růst bankovních úvěrů domácnostem (%)	8,6	5,5	4,1	5,7
Růst bankovních úvěrů (nefinančním) podnikům (%)	0,8	5,2	3,5	4,4
Růst bankovních vkladů klientských celkem (%)	8,8	5,4	5,4	5,3

[Odhlásit se](#) z odběru novinek.